

Životní prostředí a globální problémy očima české veřejnosti

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2007, v07-05</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 14. 5. 2007</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1132</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OE.5, OE.32, OE.34, OE.37</i>
Zveřejněno dne:	<i>20. srpna 2007</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci květnového výzkumu se CVVM věnovalo problematice životního prostředí. Lidé byli dotazováni, zda se zajímají o informace týkající se stavu životního prostředí v České republice, zda jich mají podle svého mínění dostatek či nedostatek a jak se Česká republika obecně stará o ochranu životního prostředí. Výzkum dále sledoval i to, jak čeští občané hodnotí závažnost některých problémů spojených se životním prostředím v globálním měřítku.

Tabulka 1: Zájem o informace týkající se životního prostředí (v %)¹

	5/2006	5/2007
rozhodně se zajímá	13	13
spíše se zajímá	56	54
spíše se nezajímá	26	29
rozhodně se nezajímá	3	3
neví	2	1

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Výsledky šetření ukázaly, že přibližně dvoutřetinová většina lidí (67 %) se podle vlastního vyjádření zajímá o informace týkající se životního prostředí, z toho 13 % se o takové informace zajímá „rozhodně“. Z podrobnějšího rozboru

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o informace týkající se životního prostředí v České republice? Rozhodně se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, rozhodně se nezajímáte?“

celkových výsledků dále vyplynulo, že vyšší zájem deklarují lidé s vysokoškolským vzděláním a ti, kdo hodnotí životní úroveň své domácnosti jako dobrou. Odpovědi respondentů z letošního šetření se přitom statisticky významně neodlišily od výsledků srovnatelného šetření uskutečněného v květnu 2006.

Tabulka 2: Míra informací o stavu životního prostředí v ČR (%)²

	5/2006	5/2007
rozhodně dostatek	1	4
spíše dostatek	34	30
spíše nedostatek	48	46
rozhodně nedostatek	8	10
neví	9	10

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Pokud jde o míru dostupných informací o stavu životního prostředí v ČR, mírně nadpoloviční většina (56 %) respondentů soudí, že má informací nedostatek, naopak asi třetina (34 %) považuje množství informací v tomto ohledu za dostačující. Jako dostatečné jej přitom výrazně častěji hodnotí lidé, kteří se podle vlastního vyjádření o informace tohoto druhu „rozhodně zajímají“ (62 %). Relativně častěji se pozitivní hodnocení objevovalo mezi absolventy vysokých škol, muži a dotázanými s dobrou životní úrovní. V porovnání s loňským šetřením (viz tabulku 2) se situace z hlediska subjektivního vnímání veřejnosti významně nezměnila.

Tabulka 3: Jak se stará Česká republika o životní prostředí (v %) ³

	5/2006	5/2007
příliš mnoho	1	1
přiměřeně	45	46
nedostatečně	49	47
neví	5	6

Pozn.: Procenta ve sloupci.

V otázce míry starostlivosti České republiky o ochranu životního prostředí je česká veřejnost rozdělena na dvě prakticky stejně velké skupiny hodnotící tuto péči jako „přiměřenou“ (46 %) a „nedostatečnou“ (47 %). Názor, že se Česká republika o ochranu životního prostředí stará až přílišně, se naproti tomu vyskytuje pouze sporadicky na úrovni jednoho případu ze sta. Z hlediska sociodemografického členění se přitom v tomto hodnocení neobjevují výraznější rozdíly, pouze u dotázaných s dobrou životní úrovní se relativně častěji objevovala odpověď „přiměřeně“. Analýza v třídění druhého stupně dále ukázala, že za nedostatečnou starost ČR o ochranu životního prostředí označují poněkud častěji dotázaní, kteří se podle vlastních slov zajímají o informace týkající se životního prostředí, a dále respondenti, kteří množství informací o stavu životního prostředí v ČR označili za nedostačující. Oproti minulému roku se stávající hodnocení míry starostlivosti ČR o ochranu životního prostředí statisticky významně neposunulo.

² Znění otázky: „Máte dostatek či nedostatek informací o stavu životního prostředí v ČR? Rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek?“

³ Znění otázky: „Stará se podle Vašeho názoru Česká republika o ochranu životního prostředí příliš mnoho, přiměřeně, nedostatečně?“

Tabulka 4: Závažnost globálních problémů (v %)⁴

	velmi závažný problém	dosti závažný problém	málo závažný problém	vůbec to není problém
hromadění odpadů	60	35	3	1
nedostatek pitné vody	58	32	5	1
znečišťování zdrojů pitné vody	55	39	3	1
úbytek deštných pralesů	52	34	5	1
globální oteplování	52	32	6	2
úbytek druhů	40	42	11	1
vyčerpání zdrojů surovin	38	46	8	0
znečišťování zemědělské půdy	33	48	11	1
provoz jaderných elektráren	15	32	32	10

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“.

Tabulka 5: Závažnost globálních problémů 2002-2007 (%)

	VI/2002	V/2006	V/2007
hromadění odpadů	92	94	95
znečišťování zdrojů pitné vody	92	95	94
nedostatek pitné vody	89	90	90
úbytek deštných pralesů	81	86	86
globální oteplování	75	84	84
vyčerpání zdrojů surovin	83	84	84
úbytek druhů	79	84	82
znečišťování zemědělské půdy	81	84	81
provoz jaderných elektráren	47	53	47

Pozn.: Podíly hodnocení „velmi závažný problém“ + „dosti závažný problém“.

Tabulky 4 a 5 ukazují, jak lidé v ČR vnímají závažnost některých vybraných globálních problémů spojených se životním prostředím. Ukazuje se, že s výjimkou provozu jaderných elektráren, kde se mínění v tomto ohledu štěpí na dva přibližně stejně velké tábory, všechny uvedené jevy jsou výraznou většinou české veřejnosti hodnoceny jako „velmi“ nebo alespoň „dosti“ závažný problém. Zejména v případě hromadění odpadů, znečišťování zdrojů pitné vody a jejího nedostatku se postoj dotázaných blíží jednomyslnosti. V porovnání s minulým šetřením, které proběhlo loni v květnu, se postoje české veřejnosti ke zkoumaným jevům statisticky významně nezměnily s výjimkou názoru na provoz jaderných elektráren, kde došlo k poklesu podílu těch, kdo v něm vidí závažný problém, o 6 procentních bodů, čímž se tento podíl fakticky vrátil na úroveň zaznamenanou v šetření z června 2002.

Vzhledem k poměrné jednoznačnosti postojů u většiny zkoumaných položek analýza výsledků v třídění 2. stupně podle sociodemografických znaků ukázala jen málo statisticky významných rozdílů, přičemž většina z nich se týkala pouze rozložení odpovědí mezi variantami „velmi“ a „dosti“ závažný problém nebo velikosti podílu nerozhodných odpovědí. Za zmínku však stojí zejména to, že absolventi vysokých škol ve zvýšené míře uváděli, že provoz jaderných elektráren vůbec není problémem a naopak za velmi závažný problém relativně

⁴ Znění otázky: „Jak byste hodnotil tyto jevy? a) úbytek tropických deštných pralesů, b) znečišťování zdrojů pitné vody - jezer, podzemní vody, c) hromadění odpadů, d) provoz jaderných elektráren, e) znečišťování, znehodnocování zemědělské půdy, f) úbytek rostlinných a živočišných druhů, g) globální oteplování, h) nedostatek pitné vody, i) vyčerpávání zdrojů surovin.“

častěji označovali úbytek deštných pralesů. V případě provozu jaderných elektráren se rovněž poměrně zřetelně odlišil postoj mužů a žen, když ženy více uváděly, že jde o závažný problém, nebo odpovídaly, že nevědí, zatímco u mužů se výrazně častěji objevovalo mínění, že provoz jaderných elektráren představuje jen málo závažný či žádný problém.